

ICC cursisten op culturele reis met € 10,90 op zak.

Gehaast komt een als stewardess geklede dame met koffer het lokaal binnen rennen en vraagt bang rondkijkend of ze even mag schuilen, omdat ze vlucht voor de man die haar achtervolgt. Cursisten reageren verbaast, enkele komen in actie en kijken me vragend aan wat te doen. Ik, de cursusdocent, gebaar geruststellend dat we even afwachten. Zodra de verwilderde man binnenkomt, blijkt dat we getuige zijn van een scène van de verliefde man, die met operagezang het hart van de stewardess probeert te veroveren. Met deze voorstelling oogst Theatergroep Kwatta veel succes tijdens de cursus

interne coördinator cultuureducatie voor het primair onderwijs. (ICC) en op basisscholen.

Gedurende de ICC cursus gaan leerkrachten op culturele reis met € 10,90 per leerling op zak. Visie, doelen, beleid, taken, marktverkenning en actieplannen komen in vogelvlucht aan de orde.

Met adviseurs en trainers van EDU-ART Gelderland hebben we een succesvolle cursusvorm en samenspel ontwikkeld. De 7 dagdelige cursus wordt in allerlei variaties uitgevoerd. Van een dagdeel in drie weken, tot drie trainingdagen verspreid over 4 maanden met terugkombijeenkomst. Inmiddels (juni 2007) zijn er 385 leerkrachten in Gelderland opgeleid.

Theatergroep Kwatta in de klas

De vraag van Joop Mols (landelijk projectleider ICC) om een artikel te schrijven over mijn ervaringen als ICC trainer heeft met uitgedaagd tot de vraag; wat maakt de huidige opzet tot een succes? De cursusgroep reist langs culturele aanbieders in de regio. Beleven een muziek/theatervoorstelling, bezoeken een Stoomgemaal, kijken achter de schermen van het creativiteits-centrum of gaan bij een kunstenaar in het atelier op de thee. Het verbinden van theorie met praktijk, de persoonlijke kennismaking met elkaar en de omgeving maken de ICC cursus tot een leerrijke belevenis met Hart voor cultuur, waarbij leren en ervaren elkaar versterken en de culturele omgeving actief en reflectief in beeld komt. Inspirerende locaties, werkvormen, gereedschap voor schrijven beleidsplan, takenlijst met uren, kennis van budgetten en tips om het team te motiveren worden in evaluatie als waardevol genoemd. Met minimaal € 10,90 per leerl. en een actief beleid kan de icc-er cultuureducatie vanuit een breed concept regisseren en dit samen met zijn collega's verankeren in het leerplan. Cultuureducatie groeit zo van randverschijnsel of incident naar het hart van het onderwijs.

De werving en het resultaat

Bij de werving (acquisitie) speelt de regioadviseur een strategische rol en de kunst is heldere verwachtingen te scheppen. De cursus wordt aangeboden aan scholen in een gemeente of regio. Hierdoor is niet alleen de reisafstand kort, maar wordt de culturele omgeving verkent en start de opbouw van persoonlijke contacten. Wat goed werkt is de cursus te plaatsen in een kader van deskundigheidbevordering en subsidienoodzaak. Op managementniveau blijken stimulerende faciliteiten te worden geregeld, zoals de cursus geheel werktijd plannen en ruimte geven om het geleerde in praktijk te brengen. Dit geeft waardering en erkenning. Leerkrachten en ik willen resultaatgericht werken. In mijn aanpak staat bij bijeenkomst 1 het beleidsplan op de agenda en wordt de leerkrachten uitgedaagd hun beleidsplan tijdens de cursus te schrijven en te presentatie met het actieplan. In het follow-uptraject is begeleiding op maat, een platvorm voor uitwisseling, culturele markten, avontuurlijke programmering of een inspirerende studiedag schoolteam brandstof voor een kleurrijke culturele loopbaan van het kind.

Inspirerende locaties en marktverkenning

De cursussen, waar ik ervaring mee heb, worden in stad en platteland gegeven. O wat is Gelderland mooi. Door de cursus op 4 of meer locaties te plannen worden ogen geopend en raken ze enthousiast. Op iedere locatie is een rondleiding, maar ook wordt gevraagd de toekomstvisie van de instelling te presenteren. Mijn inschatting dat leerkrachten de mogelijkheden van de stad beter kennen dan die van het platteland heb ik bijgesteld. Vele zijn niet op de hoogte van actuele stand van zaken over wat er te zien en te doen is op cultureel gebied. Hopelijk bieden de ICC-ers en de nieuwe locatie cultuur informatiepunten met een toegankelijke website goede hulp bij maken van keuzes.

Een educatieve doe-activiteit inspireert. Zo stonden we te jongleren met drie ballen bij circus de Buut Nijmegen en zongen we het lied 'MAYENZIWE 'NTANDO YAKO bij de muziekschool Doetinchem.

Educatie staat nog in de kinderschoenen en actueel is de noodzaak bij leveranciers om de nieuwe doelgroep PO beter te leren kennen en leerkrachten te betrekken bij het ontwikkelen van activiteiten. Steeds meer groeit het bewustzijn dat educatie verder gaat dan een speurtocht. Klantgericht werken is bekend, maar hoe leren

De kracht van focussen

kinderen en hoe sluit de activiteit aan bij de belevingswereld van het kind vraagt om nader onderzoek. Wat mij opvalt is dit dat er veel expertise is opgebouwd met succesvolle educatie bij professionele musea in binnen en buitenland (Engeland) en dat deze kennis nauwelijks beschikbaar is voor culturele leveranciers. Iedereen is het wiel aan het uitvinden. Wie organiseert deze inhaalslag?

Scholen kunnen bij Gelderse Centra voor Kunstuitleen terecht voor kennis over kunst en kunststromingen, workshops en met kunstenaars praten over kunst. Klassieke vragen van leerkrachten zijn; wat kost het, kan de hele klas komen, is er ook iets voor om in de klas mee te werken en hoe regel ik het leerlingvervoer?

Pabo studenten zijn steeds vaker actief op dit terrein en maken voor scholen een culturele kaart maken en ontwerpen vaak originele activiteiten voor culturele week of het bezoek aan een kasteel.

In les 4 staat de ontmoeting met de culturele omgeving centraal om kansen te verkennen en zaken te doen. Tijdens de marktverkenning gaan we speeddaten en na 10 minuten krijgt iedere aanbieder een nieuwe kandidaat aan tafel om te daten. Deze persoonlijke kennismaking levert meer op dan glanzende folders, markten met kraampjes of open avonden voor scholen. Een leerkracht heeft ter plekke drie workshops geboekt bij een kunstenaarscollectief voor de kunstweek op school.

Draagvlak

Het Effect van een vernieuwing is afhankelijk van de Kwaliteit en Acceptatie. $E = K \times A$ Draagvlak, acceptatie en motivatie creëren is een vak apart en hierbij spelen de icc en de directeur een belangrijke voorwaarde scheppende rol. Iedere ervaren leerkracht en directeur heeft expertise in huis over wat een goede aanpak is om zijn collega's te informeren en te betrekken het cultureel actieprogramma. Door vanuit inhoud verbindingen te leggen naar vakken als taal, wereldoriëntatie, beweging en sociale vaardigheden komt gebieden als erfgoededucatie, dans, drama, literair en een ruimere context. Het stapelgevoel (moeten we dit er ook nog bij doen) wordt verminderd door bestaande activiteiten anders in te richten bijv van de 40 lessen beeldend worden er 3 besteed aan een excursie naar een museum, oude gebouwen of atelierbezoek.

Veel genoemde actiepunten van de ICC-er zijn: team betrekken bij opstellen visie en beleidsplan, met directeur lijn uit zetten, maatje zoeken, werkgroep inrichten met bouwvertegenwoordigers, inspirerende werkvormen uit de cursus doen met team, actieplan introduceren met een workshop van vakdocent, kwaliteiten teamleden benutten, kunstmenustructuur handhaven, jaarlijks een cultureel hoogtepunt met hele school, 40 uur voor de ICC-er opnemen in taakbeleid, sponsors zoeken en een archief aanleggen.

Uitreiken certificaat icc
en evenementen zijn noodzakelijk voor dynamiek en betekenisgeving van cultuureducatie.

Rudy Elmans

Trainer en begeleider cultuureducatie www.kunst-werkt.nl